Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

www.rijksoverheid.nl
www.facebook.com/minbzk
www.twitter.com/minbzk
www.linkedin.com/company/ministerie-van-bzk

Kenmerk
2022-0000491142

Uw kenmerk

Datum	7 september 2022
Betreft	Bestuurlijke afspraken, opgave asielopvang en huisvesting vergunninghouders

Geachte Commissarissen van de Koning, gedeputeerden, burgemeesters en wethouders, en corporatiebestuurders,

Op 26 augustus jl. hebben het Rijk en VNG, IPO en Veiligheidsberaad nadere bestuurlijke afspraken gemaakt om de acute noodsituatie in Ter Apel het hoofd te bieden en gezamenlijk uit de opvangcrisis te komen en te blijven. Tevens heeft het kabinet (tijdelijke) maatregelen aangekondigd om de instroom en daarmee druk op de opvang te verminderen. Graag informeren wij u over deze afspraken en maatregelen. Deze laten onverlet dat de opgave voor de asielopvang hoog blijft en veel van gemeenten vraagt. De capaciteitsbehoefte op 1 januari 2023 is onlangs bijgesteld tot 51.000 opvangplekken. In deze brief willen wij u op de hoogte brengen van de verdeling van deze capaciteitsbehoefte over de provincies volgens de verdeelsleutel zoals overeengekomen aan de LRT van januari 2022. Tot slot informeren wij u over de huisvesting van vergunninghouders voor de tweede helft van 2022 en de afspraak om in die periode te streven naar het huisvesten van meer dan 20.000 vergunninghouders.

<u>Bestuurlijke afspraken en kabinetsmaatregelen 26 augustus 2022</u>
Door het Rijk en de medeoverheden zijn in de achterliggende maanden uitzonderlijke maar noodzakelijke maatregelen getroffen. Vanaf eind juni zijn de maatregelen verder geïntensiveerd met het activeren van de Nationale Crisisstructuur, waaruit de realisatie en inzet van 225 plekken crisisnoodopvang (CNO) volgde. Ondanks de enorme inspanningen die alle partijen hebben geleverd, heeft dat nog niet geleid tot een meer stabiele situatie. De afgelopen weken hebben het kabinet, de VNG, IPO en het Veiligheidsberaad daarom in goed overleg essentiële afspraken gemaakt uit de crisissituatie te komen en te blijven. Er is onder meer besloten dat de Veiligheidsregio's ieder nogmaals 225 plekken zullen realiseren. Daarmee zorgt iedere Veiligheidsregio voor 450 plekken CNO in totaal. Het Rijk draagt zorg voor financiële en praktische ondersteuning die daarvoor nodig is.

De bestuurlijke afspraken zien naast de acute maatregelen voor Ter Apel ook op het versneld uitvoeren van de Uitvoeringsagenda Flexibilisering Asielketen, het realiseren van vier gemeenschappelijke vreemdelingenlocaties en het creëren van een wettelijke taak voor gemeenten om asielopvang mogelijk te maken. Ten

aanzien van dit wetsvoorstel wordt gestreefd naar inwerkingtreding per 1 januari 2023. Tevens zijn afspraken gemaakt om de huisvesting van vergunninghouders een stevige impuls te geven.

In aanvulling daarop heeft het kabinet besloten tot een pakket aan maatregelen om de instroom te verminderen en de door- en uitstroom bij de asielopvang te bevorderen om de asielopvang te ontlasten. Het betreft onder andere de beperking van nareis van gezinsleden van vergunninghouders indien geen nog huisvesting beschikbaar is en de opschorting van de hervestiging van personen uit Turkije in het kader van de EU-Turkije verklaring. Het betreft hier geen eenvoudige maatregelen en deels hebben deze ook ongewenste aspecten. Dat is ook mede de aanleiding deze maatregelen tijdelijk in te zetten. Deze maatregelen geldt tot het einde van 2023. 1 juli 2023 zal daarbij gelden als expliciet weegmoment van het totale pakket aan tijdelijke maatregelen.

Naast deze maatregelen zet het kabinet ook in op verdere versterking op het terrein van asiel en migratie. Het betreft bijvoorbeeld de versnelling van de behandeling van procedures voor kansarme asielzoekers, intensivering van de aanpak van overlast en de financiële dekking voor de verlengde opvang en begeleiding voor ex alleenstaande minderjarige vreemdelingen (amv 18+) hetgeen de (financiële) druk op de jongerenhuisvesting en sociale voorzieningen voor gemeenten moet wegnemen. Vanuit het Rijk zal er de komende periode ook met kracht ingezet worden op de realisatie van nieuwe opvangplekken voor alleenstaande minderjarige vreemdelingen. Concreet vraagt het kabinet onder andere om 25-30 eengezinswoningen per provincie die ingezet kunnen worden als kleinschalige wooneenheden voor alleenstaande minderjarige vreemdelingen met een status ten behoeve van het NIDOS.

De bestuurlijke afspraken en de brief aan de Tweede Kamer met de volledige maatregelen zijn als bijlagen bijgevoegd.

<u>Bijgestelde capaciteitsbehoefte asielopvang</u>
Twee keer per jaar maakt COA in het capaciteitsbesluit inzichtelijk hoeveel opvangplekken er de komende twee jaar nodig zijn om over voldoende capaciteit voor asielopvang te beschikken. Het COA baseert zich hiervoor op de meest recente inzichten uit de Meerjaren Productieprognose (MPP) van het ministerie van Justitie en Veiligheid. Op 11 februari jl. bent u geïnformeerd over de verdeling van de toen benodigde 42.000 opvangplekken. Op basis van de huidige inzichten is de noodzaak gebleken deze capaciteitsbehoefte te verhogen met 9.000 plekken naar in totaal 51.000 plekken vanaf 1 januari 2023. De redenen voor deze verhoging zijn een hogere asielinstroom, na twee jaren van beperkte inreis veroorzaakt door COVID-19, hogere inwilligingspercentages, oplopende werkvoorraden bij de IND en het verblijf van relatief veel vergunninghouders in de opvang, in afwachting van huisvesting in gemeenten.

De hogere opvangbehoefte van 9.000 plekken wordt verdeeld over de provincies conform de verdeelsleutel die is afgesproken aan de Landelijke Regietafel Migratie en Integratie. De extra benodigde 9.000 plekken worden opgeteld bij de al eerder verdeelde 42.000 plekken waarvoor Provinciale Regietafels (PRT's) al inspanningen hebben verricht en plannen van aanpak voor hebben opgesteld, dan wel aan het opstellen zijn. Hieronder ziet u hoeveel plekken er in iedere provincie

gerealiseerd moeten worden om gezamenlijk aan de benodigde 51.000 opvangplekken te voldoen. Aan de PRT's wordt gevraagd toe te werken naar langdurig inzetbare opvanglocaties zoals genoemd in tabel 1.

Tabel 1

Provincie	Huidige reguliere opvangplekken op 1-7-2022	Opgave extra opvangplekken (gewogen)	Opvangplekken verdeelsystematiek januari 2022 (42.000)	Provinciale opgave 1-1-2023	Benodigde verhoging tov huidig aantal opvangplekken
Drenthe	3.275	98	3.170	3.268	-7
Flevoland	3.034	84	3.119	3.203	169
Friesland	3.053	144	3.207	3.351	298
Gelderland	4.427	676	4.930	5.606	1.179
Groningen	3.907	115	3.392	3.507	-400
Limburg	2.464	348	2.999	3.347	883
Noord-Brabant	4.212	968	5.855	6.823	2.611
Noord-Holland	2.257	1.835	4.316	6.151	3.894
Overijssel	2.179	402	2.541	2.943	764
Utrecht	1.513	663	2.199	2.862	1.349
Zeeland	340	221	593	814	474
Zuid-Holland	1.839	3.446	5.679	9.125	7.286
Totaal	**32.500**	**9.000**	**42.000**	**51.000**	**18.500**

Bovenstaande benodigde 51.000 opvangplekken zijn door PRT's en de veiligheidsregio's momenteel deels al ingevuld met de inzet van (crisis)noodopvangplekken. Doel is echter om zo snel mogelijk toe te werken naar het aantal benodigde duurzaam inzetbare opvangplekken per provincie volgens bovenstaande tabel 1. Vooral met de winter in het zicht, is het noodzakelijk om binnen uw provincie op zoek te gaan naar vervangende locaties voor de CNO plekken die uw provincie momenteel biedt. Onder meer hierdoor werken we gezamenlijk toe naar een uitweg uit deze opvangcrisis. Iedere PRT ontvangt van het COA voor zo spoedig mogelijk nog een fiche met het gevraagde aantal opvangplekken en stand van zaken van het aantal reguliere opvangplekken, noodopvang en CNO per provincie. Wij vragen de PRT's uiterlijk 1 oktober aan te geven wanneer zij de plannen gereed hebben waarin staat hoe zij de asielopvang vormgeven conform de in deze brief genoemde provinciale verdeling. Omdat iedere opvangplek telt, verzoeken wij u daarnaast met klem ervoor te zorgen dat reeds bestaande asielopvang niet afgebouwd wordt, ook als uw provincie meer opvang realiseert dan volgens de verdeelsleutel afgesproken.

Huisvesting vergunninghouders

Op dit moment zijn er circa 16.000 vergunninghouders die het recht hebben op een woning maar nog in de COA-opvang zitten. Het snel vinden van een woning voor deze mensen betekent dat zij sneller kunnen participeren en integreren in de Nederlandse samenleving en verlicht tevens de druk op de opvang.
Omdat er veel vergunninghouders bij het COA verblijven en ook de komende periode nog mensen een verblijfsvergunning krijgen, zal de wettelijke taakstelling voor de eerste helft van 2023 naar verwachting uitkomen op tussen de 20.400 en 23.900 personen. Uiterlijk 1 oktober ontvangt u de definitieve taakstelling voor de eerste helft van 2023.

In de bestuurlijke afspraken is tussen het Rijk en de medeoverheden overeengekomen om, vooruitlopend daarop, voor de tweede helft van 2022 te

streven om meer dan 20.000 vergunninghouders te huisvesten. Dit is dus geen extra taakstelling, maar een manier om gezien de noodzaak van een snellere uitstroom uit COA een voorsprong te nemen op de taakstelling van de eerste helft van 2023. Deze opgave wordt verdeeld over gemeenten conform de taakstellingssystematiek in de Huisvestingswet 2014. In de bijlage is dit overzicht overgenomen, inclusief de voortgang tot 1 september. Afgesproken is dat op de uitvoering van deze afspraak via de PRT regie wordt gevoerd. Wij zullen de PRT's dan ook verzoeken ons frequent te informeren over de voortgang van de huisvestingsopgave en de daarbij behorende inzet van individuele gemeenten.

Gezien de omvang van de opgave, is het van belang dat gemeenten plannen hoe zij voor de taakstellingsperiode 2022-II en 2023-I voldoende huisvesting voor vergunninghouders kunnen aanbieden. Dat kan bijvoorbeeld in zogeheten tussenvoorzieningen, in nieuw te realiseren flexwoningen of door tijdelijk meer mensen te plaatsen inde (sociale) huurwoningen. Het realiseren van flexwoningen is de snelste manier om het aantal sociale huurwoningen te vergroten. In de bestuurlijke afspraken is overeengekomen dat de ambitie wordt versneld naar 37.500 in de periode 2022-2024 (2022: 7.500, 2023: 15.000, 2024: 15.000). Gemeenten geven prioriteit aan het versneld beschikbaar stellen van locaties en bouwrijp maken daarvan. De minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening ondersteunt de realisatie van nieuwe flexwoningen en gebouwtransformatie via de taskforce versnelling tijdelijke huisvesting en de daaraan gelieerde Stimuleringsregeling flex- en transformatiewoningen. Daarbij is het uitgangspunt dat een derde beschikbaar komt voor mensen met een verblijfsvergunning en tweederde voor mensen die om andere redenen met spoed op zoek zijn naar een huis, bijvoorbeeld zij die door een scheiding hun huis verloren hebben of door sociale of medische omstandigheden urgent een woning nodig hebben. Op www.realisatiehuisvesting.nl is meer informatie te vinden over hoe de taskforce gemeenten en andere partijen kan ondersteunen, welke financiële middelen daarvoor beschikbaar zijn onder welke condities en kan contact gezocht worden met de Taskforce. Daarnaast heeft het kabinet vrijdag 26 augustus aangekondigd dat een garantieregeling uitgewerkt wordt om de financiële risico's bij flexwoningen af te dekken.

Het kost echter tijd om de realisatie van flexwoningen naar het gewenste niveau te brengen, terwijl het vanwege de asielcrisis van belang is dat de huisvesting van mensen met een verblijfsvergunning al op korte termijn versnelt. Daarom zal het voor gemeenten voor de korte termijn nodig zijn om mensen met een verblijfsvergunning in bestaande sociale woningen te huisvesten. Hoeveel woningen nodig zijn verschilt per gemeente, maar landelijk zou in de periode september-december 2022 ca. 12% van de vrijkomende corporatiewoningen nodig zijn (tegenover het gangbare percentage van 5-10%). Mede afhankelijk van hoe snel gemeenten nieuwe flexwoningen realiseren, komt dit aandeel in de eerste helft van 2023 weer binnen de normale bandbreedte.

Inburgering

Het huisvesten van meer statushouders dan op basis van de taakstelling noodzakelijk is werkt vanzelfsprekend ook door in het aantal inburgeringstrajecten. De specifieke uitkering die gemeenten hiervoor ontvangen wordt voor 2022 en daarna conform de huidige systematiek na afloop van het jaar vastgesteld op basis van het werkelijk aantal inburgeringsplichtigen. In de bestuurlijke afspraken is voorts opgenomen dat de middelen voor inburgering in de jaren 2022, 2023 en 2024 in ieder geval worden opgehoogd met respectievelijk 20, 40 en 30 miljoen euro. Uitgangspunt is dat gemeenten passende financiering ontvangen voor de uitvoering van de Wet inburgering 2021.

Tot slot

De komende periode zal veel vergen van gemeenten, provincies, COA en Rijk om ervoor te zorgen dat asielopvang geboden kan worden aan iedere asielzoeker die daar recht op heeft, en vergunninghouders een woning in de gemeente wordt aangeboden. Met de bestuurlijke afspraken en de kabinetsmaatregelen van 26 augustus hebben wij er vertrouwen in dat de weg uit de opvangcrisis is ingeslagen. Aan de LRT zullen we de voortgang nauwgezet volgen en werken we verder aan oplossingen die leiden tot een stabiel en flexibel opvanglandschap.

De Minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening

Hugo de Jonge

De Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid

Eric van der Burg

Bijlagen:
-Bestuurlijke afspraken doorstroom migratie 26 augustus 2022
-Brief van het kabinet aan de Tweede Kamer 26 augustus 2022
-Overzicht per gemeente van te huisvesten vergunninghouders sept-dec 2022